

Den som är el- och kemikalieöverkänslig får det allt svårare att hitta en bra plats att bo på. Mängden elektromagnetisk strålning från allt fler sändarsystem ökar hela tiden och vill man hyra en lägenhet eller bygga ett eget hus fritt från skadliga mängder elektromagnetisk strålning och kemikalier blir det mycket svårt, för att inte säga omöjligt, att hitta en hyresvärd eller en husfabrikant som kan erbjuda detta. Därför behövs Fritorpet!

Ett typhus för el- och kemikalieöverkänsliga

Det främsta målet med Projekt Fritorpet är att hjälpa de mest el- och kemikalieöverkänsliga människorna. Metoderna för att göra detta är att skydda ett eller flera områden mot elektromagnetisk strålning utifrån samt att ta fram ett typhus (Fritorpet) som ska tjäna som modell för ett bra boende fritt från skadliga mängder elektromagnetisk strålning, kemikalier och fuktproblem.

Materialval och kemikaliefrihet

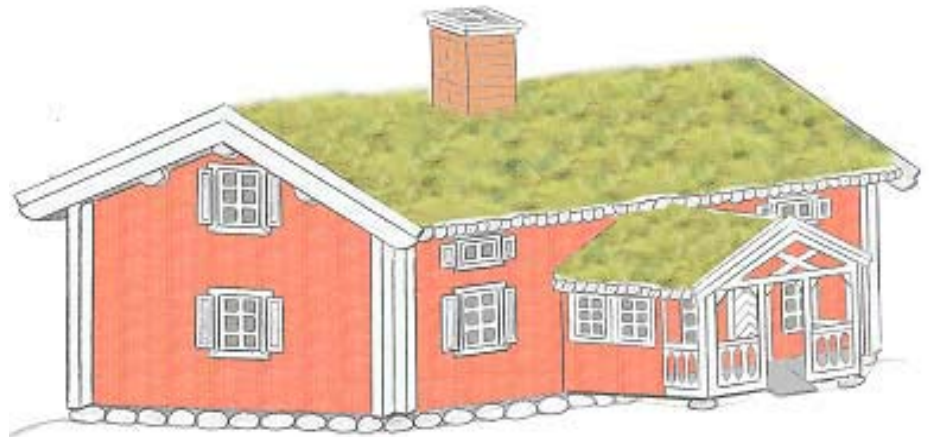
Till grund för materialvalet i Fritorpet ligger främst den intresseanmälan för boende som föreningen Frivolten låtit genomföra (bland annat publicerad i Elöverkänsligas tidning Ljusglimten nummer 4, 2005). Svaren på denna intresseanmälan visar att det förutom att mängden elektromagnetisk strålning begränsas till ett minimum även är mycket viktigt att Fritorpet byggs i hälsovänliga material vilka avger så lite kemiska emissioner som möjligt.

För att uppnå dessa krav måste andra byggmetoder än de som normalt används i dag tillämpas. Det första Fritorpet föreslås därför byggas helt elfritt, men även andra alternativ planeras - till exempel solcellsdriven likström. Yttertakets i Fritorpet föreslås bestå av gräsbevuxen jord (så kallat grönt tak) och ytterväggarna föreslås bestå av liggtimmer kompletterat med lerklining (lerputs) och isolerlera (lera med isolerande material, till exempel halm eller kulor av bränd lera).

I grund och bjälklag läggs lämpligen kulor av bränd lera respektive kutterspan. Det är även mycket viktigt att alla material tillåts torka ut ordentligt vid byggandet.

Isoleringsförmåga samt fukthantering

Massivt, väl drevat och noggrant knutat liggtimmer i mycket grova dimensioner kombinerat med lerklining och isolerlera i rätt tjocklek medger

Fritorpet Parstugan

är en av de olika typer av Fritorpet som föreslås byggas i Frivoltenområdet. Parstugan är avsedd att ge ett bra boende för en familj på två vuxna och ett till två mindre barn. Den är tänkt att innehålla förstubro, glasveranda, förstuga, våtrum med dusch och förmultningstolett, ett stort sovrum med klädskåp och en storstuga med kök och matplats, allt på samma plan. Det ska även gå att inreda övervåningen och på så sätt få två rum till.

en välisolerad och värmelagrande samt fukttålig konstruktion. I en sådan konstruktion behövs inga kemikaliebaserade isoleringsmaterial och ingen plast eller papp för att uppnå en fullgod isoleringsförmåga samt erforderlig vind- och ångtäthet.

Skydd mot strålning från starka strålkällor

Det effektivaste sättet att skydda sig mot elektromagnetisk strålning utifrån är att befinna sig på ett så långt avstånd som möjligt från olika strålkällor så som sändarutrustningar och högspänningsledning. Därför ska Fritorpet byggas i ett lågbestrålat område. Som komplement till ett långt avstånd mellan bostad och strålkälla finns det två metoder att skydda sig mot elektromagnetisk strålning; absorption och reflektion.

Miljö- och hälsovänliga naturmaterial som absorberar elektromagnetisk strålning är främst de material som nämnts tidigare i denna text; massivt trä i grova dimensioner (liggtimmer), jord (lera) i tjocka lager samt även sten (stenmaterial). Metalliska material ger genom reflektion en effektiv

avskärmning av elektromagnetiska fält. Avskärmning med metallmaterial har dock visat sig ge problem för en del människor. En trolig anledning är att metalliska material kan vara behandlade med kemikalier. Andra anledningar är mer svårförklarade. Av ovanstående skäl föreslås reflekterande material främst användas som komplement i de husdelar vilka inte kan absorbera strålning, alltså främst i dörrar och fönster.

Om den yttre strålningsnivån skulle visa sig medföra högre krav på avskärmningsförmågan kan denna förstärkas genom att ett finmaskigt metallnät läggs in i konstruktionen, omgivet av absorberande material.

Mer information om Fritorpet:

Intresseföreningen Frivolten
C/o Granath
Bornvägen 3c
821 36 Bollnäs

Telefon: 0278-102 60

Internet: www.frivolten.nu